

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

1. บทสรุป

ระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยนับตั้งแต่เปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตยในปี พ.ศ. 2475 มีการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างสังคมไทย เป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจเป็นระบบเศรษฐกิจทุนนิยม (Capitalism) ทำให้ชนชั้นกลางขยายตัวมากขึ้น และอิทธิพลอุดมการณ์เสรีนิยมของชนชั้นกลางกระจายไปสู่ชนชั้นอื่น ทำให้สังคมไทยปรับทิศทางการมองปัญหาจากการมองเข้ามาข้างใน (Inward-oriented) เป็นการหันมองออกข้างนอก (Outward-oriented) เพื่อประโยชน์ในการลงทุนค้าขาย วัฒนธรรมไทยจะเปิดกว้างมากขึ้น มีแนวคิดเป็นสากลแบบ “ประชาชาตินิยม” (Internationalism) มากขึ้น มีการเคลื่อนตัวทางสังคมหรือการยืดหยุ่นในการปรับเปลี่ยนถิ่นที่อยู่ได้ง่ายขึ้น “สภาพเช่นนี้จะส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงผ่านอำนาจหรือความชอบธรรมจากรัฐไปสู่สังคม (สังคมเข้มแข็ง รัฐบาลอ่อนอำนาจลง) หรือจากกลุ่มข้าราชการเข้าสู่เทคโนโลยีและชนชั้นกลาง สังคมเปิด จากคนไทยที่มีความคิดอนุรักษ์เป็นความคิดที่เปิดกว้างมากขึ้นจากความคิดชาตินิยม ปรับมารับความคิดสากลและภูมิภาคนิยมมากขึ้น จากความคิดที่รวมศูนย์ (Centralization) มาเป็นความคิดที่กระจายศูนย์มากขึ้น และสังคมของชนชั้นกลางจะถูกเสริมด้วยโลกยุคข่าวสารไร้พรมแดน มีลักษณะเป็นส่วนตัวไม่ถูกรอบงำ โดยอำนาจรัฐ ซึ่งจะทำให้มีลักษณะเป็นจริงบนพื้นฐานของเหตุผลและการวิพากษ์วิจารณ์มากกว่าบังคับให้เชื่อการเปลี่ยนแปลงสังคมไทยแบบดั้งเดิมไปสู่ความเป็นสังคมทันสมัย (Modernization) การพัฒนาประเทศโดยให้ความสำคัญกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การแพร่กระจายของวัฒนธรรมตะวันตก และการเกิดกระบวนการโลกาภิวัตน์ (Gloablization) ระบบข่าวสารสมัยใหม่ ทำให้โลกทั้งโลกเป็นเสมือนหน่วยสังคมเดียวกัน

ยางพารา (*Hevea brasiliensis*, Mull) เป็นพืชอุตสาหกรรมที่สำคัญยิ่งของประเทศไทยและภูมิภาคอาเซียน นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2444 ที่ประเทศไทยเริ่มมีการปลูกยางพาราเป็นครั้งแรก และมีการขยายพื้นที่ปลูกอย่างแพร่หลาย จนกลายเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศ และทรงความเป็นผู้นำในการผลิตและส่งออกยางธรรมชาติของโลกมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2534 ในการกำกับดูแลนั้น ภาครัฐได้เริ่มตรากฎหมายเกี่ยวกับยางพาราของไทยได้ถูกบัญญัติขึ้นครั้งแรกตั้งแต่ พ.ศ. 2477 มีชื่อว่า พระราชบัญญัติควบคุมจำกัดยาง พุทธศักราช 2477 เหตุที่ตรากฎหมายดังกล่าวขึ้นใช้เพราะว่ารัฐบาลไทยได้ลงนามเข้าร่วมเป็นภาคีแห่งข้อตกลงจำกัดยางระหว่างประเทศ ยางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจสำคัญที่สร้างรายได้ที่รัฐต้องเข้ามาควบคุมดูแล อันเป็นการสอดคล้องกับหลักการของคณะราษฎรหกประการ ที่ว่าด้วยเรื่องเศรษฐกิจ¹ ต่อมาได้มีการตราพระราชบัญญัติควบคุมจำกัดยาง (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2479 แก้ไขให้เหมาะสมยิ่งขึ้น เนื่องจากหลักเกณฑ์และวิธีการการยื่นคำขอกำหนดโควต้ายางพารา การอุทธรณ์คำสั่งเจ้าพนักงาน และการระวางโทษปรับ ตามพระราชบัญญัติควบคุมจำกัดยาง พุทธศักราช 2477 ยังไม่เหมาะสม² แม้จะมีการประกาศและบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมยางพารามาแล้ว 2 ฉบับข้างต้น แต่กฎหมายเกี่ยวกับยางพาราก็ยังมีปัญหาเกี่ยวกับการบังคับใช้หลายประการ สภาผู้แทนราษฎรจึงได้มีการแก้ไข ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการควบคุมจำกัดยาง เพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามโครงการควบคุมยางระหว่างประเทศ ซึ่งประเทศไทยได้ตกลงเข้าร่วมเป็นภาคี จึงได้มีการยกเลิกพระราชบัญญัติควบคุมจำกัดยาง พุทธศักราช 2477 และพระราชบัญญัติควบคุมจำกัดยาง (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2479 และตราพระราชบัญญัติควบคุมยาง พุทธศักราช 2481³ ขึ้นใหม่ แต่ก็มีหลักการปฏิบัติเป็นไปตามพระราชบัญญัติควบคุมจำกัดยาง พุทธศักราช 2479 ทุกประการ หากแต่เพียงมีข้อแตกต่างในส่วนที่พระราชบัญญัติควบคุมยาง พุทธศักราช 2481 มิได้บัญญัติระเบียบและวิธีปฏิบัติลงไว้ในพระราชบัญญัติด้วยเหมือนฉบับก่อน ๆ เช่น ระเบียบว่าด้วยการขอ

¹สุพจน์ คำนถระกุล, เรื่องเดิม, หน้า 364.

²ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 45 (17 พฤษภาคม 2480): 410.

³ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 45 (13 มกราคม 2481): 737.

ทำสวนยาง การขออนุญาตค้ายาง การส่งยางออกนอกราชอาณาจักร ตลอดจนวิธีการปฏิบัติต่อเจ้าพนักงาน เพราะเป็นการยากในการแก้ไขเปลี่ยนแปลงภายหลัง จึงได้นำไปบัญญัติไว้เป็นกฎกระทรวง ซึ่งกฎกระทรวงที่ออกตาม พระราชบัญญัติควบคุมยาง พุทธศักราช 2481 มีจำนวนถึง 12 ฉบับ ต่อมาได้มีแก้ไขโดยการตราพระราชบัญญัติควบคุมยาง (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2483¹ และตราพระราชบัญญัติควบคุมยาง (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2490² ตามลำดับ มาแก้ไขปัญหาดังกล่าว

พระราชบัญญัติควบคุมยาง พุทธศักราช 2542 ประกาศใช้เนื่องจากพระราชบัญญัติควบคุมยาง พุทธศักราช 2481 พระราชบัญญัติควบคุมยาง (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2483 และพระราชบัญญัติควบคุมยาง (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2490 ได้บังคับใช้มาเป็นระยะเวลา 60 ปี บทบัญญัติต่าง ๆ ไม่เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและความต้องการด้านการผลิต การค้า การส่งออก การนำเข้า การคิดและการจัดชั้นยาง การควบคุมมาตรฐาน และการบรรจุหีบห่อยาง และเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามข้อผูกพันที่ประเทศไทยมีอยู่ในฐานะสมาชิกขององค์การยางธรรมชาติระหว่างประเทศ ข้อผูกพันตามสนธิสัญญารักษาเสถียรภาพของราคายางธรรมชาติ โครงการจัดตั้งตลาดร่วมของยางธรรมชาติของสมาคมผู้ผลิตยางธรรมชาติ โครงการควบคุมและร่วมมือ เรื่องมาตรฐานและการค้ายางขององค์การยางธรรมชาติระหว่างประเทศ และสนธิสัญญาว่าด้วยความร่วมมือเรื่องยางธรรมชาติแห่งสหประชาชาติ จึงได้ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการควบคุมยางเสียใหม่ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามก็ดีพระราชบัญญัติควบคุมยาง พ.ศ. 2542 ได้บังคับใช้มาจนถึงปัจจุบันเป็นเวลา 10 ปี ผู้ศึกษาได้ศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาซึ่งสามารถสรุปปัญหาและข้อเสนอแนะ ดังนี้

¹ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 57 (14 ธันวาคม 2483): 912.

²ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 45 (23 ธันวาคม 2490): 64.

³ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 116 ตอนที่ 105ก (28 ตุลาคม 2542): 14.

1.1 ปัญหาเกี่ยวกับประเด็นเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพ และการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรมของบุคคล

1.1.1 การกำหนดค่านิยม “คั่นยางพันธุ์ดี”

ตามมาตรา 4 ซึ่งบัญญัติว่า คั่นยางพันธุ์ดี หมายความว่า คั่นยางที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดว่าเป็นคั่นยางพันธุ์ที่เหมาะสมที่จะใช้ปลูกเป็นสวนยาง¹ พระราชบัญญัตินี้ให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ออกประกาศกำหนดคั่นยางพันธุ์ดีซึ่งเป็นคั่นยางพันธุ์ที่เหมาะสมจะใช้ปลูกเป็นสวนยาง เกษตรกรชาวสวนยางจะปลูกคั่นยางได้เฉพาะพันธุ์ที่กำหนดไว้ในประกาศของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เท่านั้นเป็นการจำกัดเสรีภาพของเกษตรกรชาวสวนยางในการเลือกพันธุ์ยางซึ่งในบรรยากาศการแข่งขันอย่างเสรีและเป็นธรรมรัฐควรออกกฎหมายกำหนดพันธุ์ยางเฉพาะที่ห้ามปลูกเท่านั้นสำหรับพันธุ์ยางที่ไม่ห้ามปลูกให้เกษตรกรเลือกปลูกได้ตามความต้องการหรือตามกำลังความสามารถของเกษตรกรเอง ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมสิทธิเสรีภาพในการประกอบอาชีพของผู้ทำสวนยางและการกำหนดให้ต้องปลูกแต่เฉพาะยางพันธุ์ดีเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้มีอำนาจกำหนดพันธุ์ยางที่มีราคาสูงซึ่งผู้ใกล้ชิดกับผู้มีอำนาจและมีทุนทรัพย์สูงสามารถทำสวนยางได้เท่านั้นแต่ผู้มีรายได้น้อยกับหมดโอกาสเนื่องจากไม่มีทุนทรัพย์เพียงพอ ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงมีความเห็นว่า ควรยกเลิกบทบัญญัติเรื่องยางพันธุ์ดีและให้กำหนดพันธุ์ยางที่ห้ามปลูกแทนเพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ทุกคนมีโอกาสทำสวนยางภายใต้ความสามารถของตน

1.2 อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมยาง พ.ศ. 2542

ตามพระราชบัญญัติควบคุมยาง พ.ศ. 2542 มาตรา 41 กำหนดให้อำนาจอย่างกว้างแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ ให้มีอำนาจปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้เสมือนเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา² กล่าวคือ มีอำนาจที่จะเข้าไปในสวนยางหรือแปลงเพาะต้นยาง ในระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นจนถึงพระอาทิตย์ตก เพื่อตรวจสอบเนื้อที่

¹พระราชบัญญัติควบคุมยาง พ.ศ. 2542, มาตรา 4.

²เรื่องเดียวกัน, มาตรา 44.

สวนยาง จำนวนต้นยาง พันธุ์ต้นยาง วิธีการทำสวนยาง และเข้าไปในร้านค้ายาง สถานที่เก็บยาง โรงทำยาง โรงงานผลิตภัณฑ์ยาง สถานที่ใช้ในการวิเคราะห์และตรวจสอบคุณภาพยางในระหว่างเวลาทำการ เพื่อตรวจสอบใบอนุญาต ปริมาณและคุณภาพของยาง เครื่องมือ เครื่องใช้และวิธีการในการผลิตยาง การวิเคราะห์ และการตรวจสอบคุณภาพยาง จำนวนและประวัติลูกจ้างของผู้รับใบอนุญาต ตลอดจนเอกสาร และหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

การเข้าไปในสวนยาง เข้าไปในร้านค้ายาง สถานที่เก็บยาง โรงทำยาง โรงงานผลิตภัณฑ์ยาง สถานที่ที่ใช้ในการวิเคราะห์และการตรวจสอบคุณภาพยาง ซึ่งสถานที่ดังกล่าว นั้น บางแห่งนั้นใช้เป็นที่อยู่อาศัยและได้รับการคุ้มครองเสรีภาพในเคหสถาน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ดังนั้น หากเจ้าหน้าที่จะใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติควบคุมยาง พ.ศ. 2542 ในสถานที่ดังกล่าว นั้นจะต้องมีการขออนุญาตหรือคำสั่งของศาล ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาอาญา แต่พระราชบัญญัติควบคุมยาง พ.ศ. 2542 ไม่มีบทบัญญัติมาตราใดระบุขั้นตอนวิธีการการใช้อำนาจดังกล่าวเพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 การดำเนินการของพนักงานเจ้าหน้าที่ย่อมเป็นช่องทางหรือเป็นการใช้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่เกินขอบเขต ซึ่งอาจนำไปสู่การกลั่นแกล้งเพื่อหาผลประโยชน์ที่มีขอบได้ ดังนั้น ควรกำหนดขั้นตอนวิธีการใช้อำนาจดังกล่าวเพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ให้ชัดเจน

1.3 การกำหนดโทษตามพระราชบัญญัติควบคุมยาง พ.ศ 2542

พระราชบัญญัติควบคุมยาง พ.ศ. 2542 นั้นเป็นกฎหมายที่ควบคุม ส่งเสริมการทำสวนยางและการประกอบธุรกิจยางพาราของประชาชนชาวไทย อันเป็นการส่งเสริมทางเศรษฐกิจระดับมหภาค มีบทกำหนดโทษบางมาตราที่ให้ลงโทษผู้ฝ่าฝืนตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งเมื่อพิจารณาโทษที่กำหนดแล้วจะเห็นว่า หากผู้ทำสวนยางหรือผู้ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับยางไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้จะมีโทษเริ่มตั้งแต่ปรับไปจนถึงโทษจำคุกหรือทั้งจำคุกทั้งปรับ บางกรณีเป็นโทษเล็กน้อยซึ่งไม่ก่อให้เกิด

ความเสียหายแก่รัฐมากมายแต่อย่างใด แต่ยังส่งผลอันเป็นการกระทบกระเทือนถึงสิทธิเสรีภาพในการประกอบอาชีพ เป็นการจำกัดเสรีภาพที่จะตัดสินใจทำการผลิตและจำหน่ายอย่างเต็มที่ ซึ่งผู้ศึกษาพิจารณาแล้วหากความเสียหายที่เกิดขึ้นมิได้ถึงขนาดทำให้รัฐเกิดความไม่สงบเรียบร้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเศรษฐกิจแบบทุนนิยมเสรีจะมีการเคารพเสรีภาพในการประกอบอาชีพของเอกชนอยู่มาก การนำกฎหมายที่มีสภาพบังคับทางอาญาเข้าใช้บังคับอาจไม่เป็นที่ยอมรับควรจะทำเพียงเฉพาะเรื่องที่มีความจำเป็นและไม่อาจใช้มาตรการอื่นที่มีความเหมาะสมมากกว่า ดังนั้น จึงเห็นสมควรยกเลิกหรือปรับเปลี่ยนอัตราโทษตามพระราชบัญญัตินี้ให้เหมาะสมต่อไปดังนี้

1.3.1 ตามมาตรา 7 วรรคหนึ่งกำหนดให้ผู้ทำสวนยางแจ้งเนื้อที่สวนยาง จำนวนต้นยาง พันธุ์ต้นยาง และปริมาณเนื้อยางที่ทำได้ในแต่ละปี ภายในกำหนดตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดไว้ในประกาศ หากไม่ปฏิบัติตามดังกล่าว ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท¹ ผู้ศึกษาเห็นสมควรยกเลิกบทบัญญัติและโทษ ดังกล่าวเพื่อให้สอดคล้องกับหลักเสรีภาพพื้นฐานของการประกอบอาชีพของบุคคลทั่วไป และการไม่แจ้งเนื้อที่สวนยาง จำนวนต้นยาง พันธุ์ต้นยาง และปริมาณเนื้อยางที่ทำได้ในแต่ละปี มิได้ถึงขนาดทำให้รัฐเกิดความไม่สงบเรียบร้อย รัฐสามารถใช้มาตรการอื่น เช่น มาตรการทางภาษีมาใช้เพื่อรวบรวมข้อมูลดังกล่าวข้างต้นได้

1.3.2 ในการทำสวนยางผู้ทำสวนยางต้องทำตามวิธีการทำสวนยางตาม มาตรา 6 (6) และการปลูกยางต้องปลูกต้นยางพันธุ์ดี และปลูกตามวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ตามมาตรา 9 ถ้าฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท และถ้าต้นยางที่ปลูกนั้นมีใช้ต้นยางพันธุ์ดีที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดว่า เหมาะสมที่จะปลูกในท้องที่ดังกล่าวให้ทำลายเสีย ถ้าผู้ทำสวนยางไม่ทำลายต้นยางที่ไม่ใช่ต้นยางพันธุ์ดีตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจทำลายต้นยางดังกล่าวได้โดยผู้ทำสวนยางเป็นผู้เสียค่าใช้จ่าย² เนื่องจากผู้วิจัยได้เสนอให้ยกเลิกบทบัญญัติยางพันธุ์ดี ดังนั้น จึงต้องยกเลิกข้อกำหนดให้ปลูกยางพันธุ์ดีและบทกำหนดโทษด้วย และสำหรับกรณีปลูกยางต้องปลูก

¹พระราชบัญญัติควบคุมยาง พ.ศ. 2542, มาตรา 45.

²เรื่องเดียวกัน, มาตรา 47.

ตามวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ก็เห็นสมควรยกเลิกเพราะเมื่อการปลูกยางเปิดโอกาสให้ประชาชนชาวสวนยางเลือกปลูกยางได้โดยเสรี รัฐก็ไม่สมควรเข้าไปกำหนดวิธีการปลูกยางเพราะเป็นการยุ่งยากแก่เกษตรกร รัฐควรให้ประชาชนกำหนดและควบคุมดูแลตัวเองซึ่งจะสอดคล้องกับหลักเสรีภาพในการประกอบอาชีพ

1.4 องค์ประกอบของคณะกรรมการควบคุมยาง

พระราชบัญญัติควบคุมยาง พ.ศ. 2542 นั้นกำหนดให้มีคณะกรรมการควบคุมยางคณะหนึ่ง ซึ่งประกอบไปด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์หรือรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ซึ่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มอบหมายเป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นรองประธานกรรมการ อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง ผู้อำนวยการสวนยาง อธิบดีกรมศุลกากร อธิบดีกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศ ที่ปรึกษากฎหมายเกษตรและสหกรณ์เป็นกรรมการ กับกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งอีกเจ็ดคน ในจำนวนนี้จะต้องแต่งตั้งจากผู้แทนสถาบันเกษตรกรที่เป็นนิติบุคคลสี่คน เจ้าของโรงงานยาง เจ้าของโรงงานผลิตภัณฑ์ยาง และผู้ค้ายาง ประเภทละหนึ่งคน ให้อธิบดีกรมวิชาการเกษตรเป็นกรรมการและเลขานุการ และผู้อำนวยการสถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตรเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ¹

คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปี และหากพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้² นอกจากนั้นการพ้นตำแหน่งตามวาระสองปี แล้วกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ ตาย ลาออก รัฐมนตรีให้ออก ไม่ได้ เป็นผู้แทนสถาบันเกษตรกรที่เป็นนิติบุคคล เจ้าของโรงงานยาง เจ้าของโรงงาน ผลิตภัณฑ์ยาง หรือผู้ค้ายาง เป็นบุคคลล้มละลาย เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ

¹พระราชบัญญัติควบคุมยาง พ.ศ. 2542, มาตรา 11.

²เรื่องเดียวกัน, มาตรา 12.

และได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้ทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ¹

องค์ประกอบของคณะกรรมการดังกล่าวไม่ปรากฏว่ามีผู้แทนที่มาจากเกษตรกรชาวสวนยางแต่อย่างใด ซึ่งในปัจจุบันนี้ การปลูกยางพาราซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจที่สร้างรายได้ให้แก่ประเทศชาตินั้นขยายตัวไปทุกภาคของประเทศ และหลายจังหวัดเกษตรกรชาวสวนยางนั้นย่อมรู้ถึงสภาพปัญหาต่าง ๆ ของยางพารา ไม่ว่าจะเป็นปัญหาเป็นการให้ผลผลิตของยางพารา ปัญหาเสถียรภาพของราคายางพาราที่เกษตรกรในพื้นที่ได้รับความเดือดร้อนจากการกดราคารายของพ่อค้าคนกลาง ดังนั้น เกษตรกรชาวสวนยางแต่ละพื้นที่หรือแต่ละภาคย่อมมีความชำนาญและสามารถสะท้อนปัญหาต่างเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจการทำสวนยางได้ อันนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของชาวสวนยางในประเทศไทยได้ แต่ในคณะกรรมการควบคุมยางกลับไม่มีการตั้งผู้แทนที่มาจากเกษตรกรชาวสวนยางแต่ละจังหวัดหรือภูมิภาคแต่อย่างใด ซึ่งทำให้เป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพ ในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาทางด้านอาชีพและการกำหนดนโยบายของยางพารา

2. ข้อเสนอแนะ

2.1 ควรยกเลิกบทบัญญัติเรื่องยางพันธุ์ดีและให้กำหนดพันธุ์ยางที่ห้ามปลูกแทนเพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ทุกคนมีโอกาสทำสวนยางภายใต้ความสามารถของตน

2.2 ควรกำหนดขั้นตอนวิธีการใช้อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมยาง พ.ศ. 2542 ในการเข้าไปในเคหสถานของผู้อื่นเพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ให้ชัดเจน

2.3 ความผิดตามพระราชบัญญัติควบคุมยาง พ.ศ. 2542 เป็นความผิดเล็กน้อยซึ่งไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐมากมายแต่อย่างใด บางกรณีกำหนดโทษมีอัตราโทษปรับหรือจำคุก หรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งกระทบกระเทือนถึงสิทธิเสรีภาพในการประกอบอาชีพ

¹พระราชบัญญัติควบคุมยาง พ.ศ. 2542, มาตรา 13.

ดังนั้น เห็นสมควรยกเลิกบทบัญญัติเรื่องบางพันธุ์ดี กำหนดให้ผู้ทำสวนยางแจ้งเนื้อที่สวนยาง จำนวนต้นยาง พันธุ์ต้นยาง และปริมาณเนื้อยางที่ทำได้ และวิธีการทำสวนยาง และยกเลิกการกำหนดโทษตามพระราชบัญญัตินี้สำหรับโทษที่เกี่ยวข้องกับบทบัญญัติที่ยกเลิกดังกล่าว

2.4 เพิ่มผู้แทนเกษตรกรในองค์ประกอบของคณะกรรมการควบคุมยาง โดยกำหนดผู้แทนเกษตรกรครอบคลุมทั่วทุกภูมิภาคในประเทศไทยที่มีการปลูกยาง